

Warszawa, dnia 25 lipca 2012 r.

Poz. 854

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA ZDROWIA¹⁾**

z dnia 13 lipca 2012 r.

w sprawie szczegółowego sposobu postępowania w sprawach przyjęcia oraz wypisania ze szpitala psychiatrycznego

Na podstawie art. 49 ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2011 r. Nr 231, poz. 1375) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa:

- 1) szczegółowy sposób postępowania w sprawach przyjęcia oraz wypisania ze szpitala psychiatrycznego;
- 2) wzory:
  - a) skierowania do szpitala psychiatrycznego,
  - b) zawiadomień kierownika szpitala psychiatrycznego oraz sądu opiekuńczego o przyjęciu do szpitala osoby chorej psychicznie bez jej pisemnej zgody na podstawie art. 23 ust. 1 ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego, zwanej dalej „ustawą”, albo osoby z zaburzeniami psychicznymi na podstawie art. 24 ust. 1 ustawy,
  - c) rejestru osób przyjętych do szpitala psychiatrycznego,
  - d) zawiadomień sądu opiekuńczego o wypisaniu ze szpitala psychiatrycznego oraz o pozostaniu w szpitalu psychiatrycznym za zgodą osoby przyjętej do tego szpitala.

§ 2. 1. Skierowanie do szpitala psychiatrycznego wydaje lekarz po osobistym zbadaniu osoby z zaburzeniami psychicznymi, ze szczególnym uwzględnieniem jej stanu psychicznego i zachowania.

2. Wzór skierowania do szpitala psychiatrycznego określa załącznik nr 1 do rozporządzenia.

§ 3. 1. O przyjęciu do szpitala psychiatrycznego postanawia lekarz izby przyjęć albo inny lekarz wyznaczony przez kierownika podmiotu leczniczego, po stwierdzeniu wskazań do przyjęcia.

2. Lekarz, który zdecydował o przyjęciu do szpitala psychiatrycznego, odnotowuje niezwłocznie w dokumentacji medycznej pacjenta wskazania uzasadniające to przyjęcie.

3. W przypadkach, o których mowa w art. 23 ust. 1 ustawy, lekarz, który zdecydował o przyjęciu do szpitala psychiatrycznego, odnotowuje w dokumentacji medycznej pacjenta również informację o wyjaśnieniu pacjentowi przyczyny przyjęcia do szpitala psychiatrycznego bez zgody i poinformowaniu go o jego prawach, w szczególności w zakresie:

- 1) zasad postępowania leczniczego w stosunku do osoby leczonej bez jej zgody;
- 2) warunków i trybu wypisania ze szpitala psychiatrycznego osoby przebywającej tam bez jej zgody;
- 3) postępowania przed sądem opiekuńczym dotyczącego przyjęcia osoby do szpitala psychiatrycznego bez jej zgody oraz wypisania jej z takiego szpitala;
- 4) uzyskania pomocy w ochronie własnych praw jako pacjenta.

---

¹⁾ Minister Zdrowia kieruje działem administracji rządowej – zdrowie, na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 listopada 2011 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Zdrowia (Dz. U. Nr 248, poz. 1495 i Nr 284, poz. 1672).

4. W przypadkach, o których mowa w art. 23 ust. 2 ustawy, jeżeli zasięgnięto opinii drugiego lekarza psychiatrii albo psychologa, jest ona dołączana do dokumentacji medycznej pacjenta.

§ 4. W przypadku braku wskazań do przyjęcia do szpitala psychiatrycznego lekarz, o którym mowa w § 3 ust. 1, odnotowuje w dokumentacji medycznej rodzaj udzielonej porady i uzasadnienie odmowy przyjęcia.

§ 5. 1. O przyjęciu do szpitala psychiatrycznego osoby chorej psychicznie bez jej pisemnej zgody na podstawie art. 23 ust. 1 ustawy albo osoby z zaburzeniami psychicznymi na podstawie art. 24 ust. 1 ustawy – ordynator (lekarz kierujący oddziałem) zawiadamia kierownika podmiotu leczniczego, wskazując, że zachowanie tej osoby zagraża bezpośrednio jej życiu albo życiu lub zdrowiu innych osób.

2. Wzór zawiadomienia, o którym mowa w ust. 1, określa załącznik nr 2 do rozporządzenia.

§ 6. 1. Kierownik podmiotu leczniczego zawiadamia sąd opiekuńczy właściwy ze względu na siedzibę szpitala psychiatrycznego o przyjęciu do szpitala psychiatrycznego osoby chorej psychicznie lub z zaburzeniami psychicznymi – bez jej zgody – wskazując, że zachowanie tej osoby zagraża bezpośrednio jej życiu albo życiu lub zdrowiu innych osób lub że zachodzą okoliczności, o których mowa w art. 22 ust. 2a lub ust. 5 ustawy.

2. Wzór zawiadomienia, o którym mowa w ust. 1, określa załącznik nr 3 do rozporządzenia.

3. Od obowiązku zawiadomienia sądu o przyjęciu do szpitala psychiatrycznego osoby bez jej zgody nie zwalnia okoliczność, że osoba ta następnie wyraziła zgodę na pobyt w szpitalu psychiatrycznym.

§ 7. 1. Niezwłocznie po przyjęciu do szpitala psychiatrycznego osobie z zaburzeniami psychicznymi, w tym małoletniemu, który ukończył 16 lat, oraz jej przedstawicielowi ustawowemu albo opiekunowi faktycznemu, lekarz przekazuje w sposób zrozumiały informacje o przysługujących jej prawach, w szczególności w zakresie:

- 1) zasad postępowania leczniczego;
- 2) warunków i trybu wypisania ze szpitala psychiatrycznego;
- 3) postępowania przed sądem opiekuńczym;
- 4) uzyskania pomocy w ochronie własnych praw jako pacjenta.

2. Małoletni, który nie ukończył 16 lat, ma prawo do uzyskania od lekarza informacji, o których mowa w ust. 1, w zakresie i formie niezbędnych do prawidłowego przebiegu procesu leczniczego.

3. Fakt przekazania informacji, o których mowa w ust. 1 i 2, jest odnotowywany w dokumentacji medycznej pacjenta.

§ 8. 1. W szpitalu psychiatrycznym jest prowadzony rejestr osób przyjętych do szpitala:

- 1) bez zgody;
- 2) bez zgody, jeżeli zgoda na pobyt została następnie wyrażona;
- 3) niezdolnych do wyrażenia zgody lub stosunku do przyjęcia do szpitala psychiatrycznego.

2. W przypadku oddziału psychiatrycznego funkcjonującego w przedsiębiorstwie podmiotu leczniczego dysponującym więcej niż jednym oddziałem psychiatrycznym rejestr, o którym mowa w ust. 1, jest prowadzony wspólnie dla wszystkich tych oddziałów.

3. Wzór rejestru osób przyjętych do szpitala psychiatrycznego określa załącznik nr 4 do rozporządzenia.

§ 9. 1. O wypisaniu ze szpitala psychiatrycznego osoby przebywającej w tym szpitalu za jej zgodą decyduje lekarz prowadzący leczenie w porozumieniu z ordynatorem (lekarzem kierującym oddziałem), jeżeli stan zdrowia osoby wskazuje, że ustąpiły przyczyny przyjęcia i pobytu w szpitalu psychiatrycznym.

2. O wypisaniu ze szpitala psychiatrycznego osoby przebywającej w tym szpitalu bez jej zgody postanawia ordynator (lekarz kierujący oddziałem), jeżeli stan zdrowia tej osoby wskazuje, że ustąpiły przyczyny przyjęcia i pobytu w szpitalu psychiatrycznym bez jej zgody. Okoliczności te odnotowuje się w dokumentacji medycznej, w szczególności uzasadnia się okoliczność ustąpienia bezpośredniego zagrożenia dla życia tej osoby albo życia lub zdrowia innych osób.

3. Przepis ust. 2 stosuje się również do osoby przyjętej do szpitala psychiatrycznego za jej zgodą, jeżeli przy przyjęciu lub podczas pobytu w tym szpitalu zagrażała ona bezpośrednio swojemu życiu albo życiu lub zdrowiu innych osób.

4. O wypisaniu ze szpitala psychiatrycznego w okolicznościach, o których mowa w ust. 2 i 3, w przypadku gdy zgoda pacjenta na pobyt w tym szpitalu została cofnięta, kierownik podmiotu leczniczego zawiadamia sąd opiekuńczy. Wzór zawiadomienia określa załącznik nr 5 do rozporządzenia.

5. Osoba przebywająca w szpitalu psychiatrycznym bez jej zgody może za swoją później wyrażoną zgodą pozostać w tym szpitalu, jeżeli w ocenie lekarza jej dalszy pobyt jest celowy. Okoliczności te odnotowuje się w dokumentacji medycznej.

6. Kierownik podmiotu leczniczego zawiadamia sąd opiekuńczy o pozostaniu w szpitalu psychiatrycznym osoby, o której mowa w ust. 5. Wzór zawiadomienia określa załącznik nr 6 do rozporządzenia.

§ 10. W przypadku zarządzenia przez sędziego wizytującego szpital psychiatryczny natychmiastowego wypisania osoby przebywającej w tym szpitalu w okolicznościach, o których mowa w art. 45 ust. 2 ustawy, ordynator (lekarz kierujący oddziałem) niezwłocznie wypisuje ze szpitala osobę, której zarządzenie dotyczy, powiadamiając o tym sędziego wizytującego.

§ 11. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie miesiąca od dnia ogłoszenia.²⁾

Minister Zdrowia: *wz. J. Szulc*

---

²⁾ Niniejsze rozporządzenie było poprzedzone rozporządzeniem Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 23 listopada 1995 r. regulującym szczegółowy sposób działania szpitala psychiatrycznego w sprawach przyjmowania oraz wypisywania ze szpitala psychiatrycznego (Dz. U. Nr 150, poz. 736), które traci moc z dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia na podstawie art. 3 pkt 1 ustawy z dnia 3 grudnia 2010 r. o zmianie ustawy o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2011 r. Nr 6, poz. 19).

Załączniki do rozporządzenia Ministra Zdrowia
z dnia 13 lipca 2012 r. (poz. 854)

Załącznik nr 1*WZÓR*

.....
(pieczęć podmiotu leczniczego lub praktyki lekarskiej)

.....
(miejscowość, data, godzina)

SKIEROWANIE DO SZPITALA PSYCHIATRYCZNEGO

.....
(nazwa i adres)

Po osobistym zbadaniu w dniu dzisiejszym kieruję do szpitala psychiatrycznego

Panią/Pana: .....

córkę/syna: .....

ur. .... W .....

zamieszkałą(-łego) samotnie / wspólnie z innymi osobami*) w: .....

1. Stan cywilny:

1) panna/kawaler, 2) zamężna/żonaty, 3) wdowa/wdowiec, 4) rozwiedziona(-ny), 5) brak danych*).

2. Zatrudnienie:

1) czynna(-ny) zawodowo, 2) emeryt(ka)/rencista(-tka), 3) na utrzymaniu innych osób, 4) bezrobotna(-ny), 5) utrzymuje się z innych źródeł, 6) brak danych*).

3. Wykształcenie:

1) podstawowe, 2) zawodowe, 3) średnie, 4) wyższe, 5) inne/niepełne, 6) brak danych*).

4. Rodzaj i numer dokumentu stwierdzającego tożsamość osoby badanej:

.....

5. PESEL (jeżeli posiada) .....

6. Osoba badana jest / nie jest ubezwłasnowolniona częściowo / całkowicie / brak danych*).

7. Dane o osobach będących z mocy prawa uczestnikami postępowania sądowego (art. 46 ust. 1 ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2011 r. Nr 231, poz. 1375)):

1) małżonek:

.....
(imię, nazwisko, adres)

2) osoba sprawująca opiekę faktyczną:

.....
(imię, nazwisko, adres)

3) przedstawiciel ustawowy:

.....
(imię, nazwisko, adres)

8. Wywiad od osoby badanej: .....

.....
.....
.....
.....
.....
.....

9. Wywiad od rodziny i innych osób: .....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

10. Ocena stanu fizycznego: .....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

11. Ocena stanu psychicznego: .....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

12. Rozpoznanie wstępne: .....

.....

.....

13. Stwierdzam, że*):

1) osoba badana zagraża bezpośrednio własnemu życiu albo życiu lub zdrowiu innych osób

Uzasadnienie: .....

.....

.....

- 2) nieprzyjęcie osoby badanej do szpitala psychiatrycznego spowoduje znaczne pogorszenie stanu zdrowia psychicznego,
- 3) osoba badana jest niezdolna do zaspokajania podstawowych potrzeb życiowych z powodu choroby psychicznej, a uzasadnione jest przewidywanie, że leczenie w szpitalu psychiatrycznym przyniesie poprawę jej stanu zdrowia.

14. Skierowanie jest ważne 14 (czternaście) dni od daty wystawienia.

Wskazany okres ważności skierowania ulega przedłużeniu o czas oczekiwania na przyjęcie do szpitala psychiatrycznego, pod warunkiem wpisania na listę oczekujących na udzielenie świadczenia, o której mowa w art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2008 r. Nr 164, poz. 1027, z późn. zm.), w terminie 14 dni od dnia wystawienia skierowania.

.....
(podpis i pieczęć lekarza)

---

*) Odpowiednie zakreślić.

WZÓR

.....
(pieczęć podmiotu leczniczego).....
(miejsowość, data).....
(numer z rejestru osób
przyjmowanych bez zgody)

Do kierownika podmiotu leczniczego

ZAWIADOMIENIE
o przyjęciu do szpitala psychiatrycznego lub zatrzymaniu w tym szpitalu osoby chorej psychicznie
lub z zaburzeniami psychicznymi bez jej zgody

1. W dniu ..... o godz. .... został(a) przyjęta(-ty)/zatrzymana(-ny) w szpitalu psychiatrycznym bez zgody:
Pani/Pan: .....,
córka/syn: .....,
ur. .... w .....,
rodzaj i numer dokumentu stwierdzającego tożsamość: .....,
PESEL (jeżeli posiada) .....,
zamieszkała(-ły) samotnie / wspólnie z innymi osobami*) w: .....,
.....
i został(a) zapisana(-ny) w księdze głównej pod numerem: .....
2. Imię i nazwisko lekarza decydującego o przyjęciu do szpitala psychiatrycznego lub zatrzymaniu w tym szpitalu bez zgody:
.....
ewentualnie imię i nazwisko innego lekarza lub psychologa uczestniczącego w podjęciu decyzji o przyjęciu do szpitala psychiatrycznego: .....
3. Stwierdzam, że Pani/Pan przyjęta(-ty) – zatrzymana(-ny) zagraża bezpośrednio:
1) swojemu życiu,
2) życiu lub zdrowiu innych osób.*)
Uzasadnienie: .....,
.....
4. Imię i nazwisko ordynatora (lekarza kierującego oddziałem), zatwierdzającego przyjęcie:
.....
5. Dane o osobach będących z mocy prawa uczestnikami postępowania sądowego (art. 46 ust. 1 ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2011 r. Nr 231, poz. 1375)):
1) małżonek: .....,
(imię, nazwisko, adres)
2) osoba sprawująca opiekę faktyczną: .....,
(imię, nazwisko, adres)
3) przedstawiciel ustawowy: .....,
(imię, nazwisko, adres)

.....
(miejsce i godzina sporządzenia zawiadomienia).....
(podpis i pieczęć ordynatora/
lekarza kierującego oddziałem)

*) Odpowiednie zakreślić.

WZÓR

.....
(pieczęć podmiotu leczniczego).....
(miejsowość, data).....
(numer pisma)**Sąd Rejonowy w .....**
Wydział Rodzinny i Nieletnich**ZAWIADOMIENIE**
o przyjęciu do szpitala psychiatrycznego

na podstawie art. .... ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2011 r. Nr 231, poz. 1375)

1. ....
(nazwa i adres podmiotu leczniczego)

zawiadamia, że w dniu ..... o godz. .... został(a):

– przyjęta(-ty) do szpitala psychiatrycznego*),

– zatrzymana(-ny) w szpitalu, wycofał(a) zgodę na przyjęcie do szpitala psychiatrycznego*)

Pani/Pan: .....

córnka/syn: .....

ur. .... w .....

rodzaj i numer dokumentu stwierdzającego tożsamość: .....

PESEL (jeżeli posiada) .....

zamieszkała(-ły) w: .....

i został(a) zapisana(-ny) w księdze głównej pod numerem: .....

2. Imię i nazwisko lekarza decydującego o przyjęciu do szpitala psychiatrycznego lub zatrzymaniu w tym szpitalu bez zgody:

.....
ewentualnie imię i nazwisko innego lekarza lub psychologa uczestniczącego w podjęciu decyzji o przyjęciu do szpitala psychiatrycznego: .....

3. Pani/Pan przyjęta(-ty) – zatrzymana(-ny) zagraża bezpośrednio:

1) swojemu życiu,

2) życiu lub zdrowiu innych osób*).

Uzasadnienie: .....

4. Imię i nazwisko ordynatora (lekarza kierującego oddziałem), zatwierdzającego przyjęcie:

5. Dane o osobach będących z mocy prawa uczestnikami postępowania sądowego (art. 46 ust. 1 ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego):

1) małżonek: .....
(imię, nazwisko, adres)2) osoba sprawująca opiekę faktyczną: .....
(imię, nazwisko, adres)3) przedstawiciel ustawowy: .....
(imię, nazwisko, adres).....
(podpis i pieczętka kierownika podmiotu leczniczego)

*) Odpowiednie zakreślić.

WZÓR

.....
(nazwa podmiotu leczniczego).....
(nazwa oddziału)**REJESTR
osób przyjętych do szpitala psychiatrycznego**

- 1) bez zgody – na podstawie art. 23, art. 24, art. 28 oraz art. 29 ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2011 r. Nr 231, poz. 1375),
- 2) bez zgody, jeżeli zgoda na pobyt została potem wyrażona na oddziale – na podstawie art. 26 ust. 1 ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego,
- 3) niezdolnych do wyrażenia zgody lub stosunku do przyjęcia do szpitala psychiatrycznego – na podstawie art. 22 ust. 2 ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego

Lp.	Imię i nazwisko PESEL (jeżeli posiada)	Data urodzenia	Data przyjęcia	Podstawa prawna przyjęcia (wpisać odpowiedni artykuł ustawy)	Numer księgi głównej	Podpis osoby upoważnionej przez kierownika podmiotu leczniczego do prowadzenia rejestrów i data
1	2	3	4	5	6	7

WZÓR

.....
(pieczęć podmiotu leczniczego).....
(miejscowość, data).....
(numer pisma)Sąd Rejonowy w .....
Wydział Rodzinny i Nieletnich

ZAWIADOMIENIE

o wypisaniu ze szpitala psychiatrycznego osoby chorej psychicznie przebywającej w szpitalu bez jej zgody – na podstawie art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2011 r. Nr 231, poz. 1375)

1. ....
(nazwa i adres podmiotu leczniczego)

zawiadamia, że w dniu .....

Pani/Pan: .....

córka/syn: .....

ur. .... w .....

rodzaj i numer dokumentu stwierdzającego tożsamość: .....

PESEL (jeżeli posiada) .....

zamieszkała(-ły) w: .....

zapisana(-ny) w księdze głównej pod numerem: .....

został(a) wypisana(-ny) z tutejszego szpitala.

2. Imię i nazwisko ordynatora (lekarza kierującego oddziałem) wypisującego:

.....

Uzasadnienie*): .....

.....

.....

.....
(podpis i pieczęć kierownika pomiotu leczniczego)

*) W świetle okoliczności, o których mowa w art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego.

WZÓR

.....
(pieczęć podmiotu leczniczego).....
(miejsowość, data).....
(numer pisma)Sąd Rejonowy w .....
Wydział Rodzinny i Nieletnich

ZAWIADOMIENIE
o pozostaniu w szpitalu psychiatrycznym osoby przebywającej za swoją później wyrażoną zgodą
– zgodnie z art. 35 ust. 2 ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego
(Dz. U. z 2011 r. Nr 231, poz. 1375)

1. ....
(nazwa i adres podmiotu leczniczego)

zawiadamia, że w dniu .....

ustały przewidziane w ustawie przyczyny przyjęcia i pobytu bez zgody w szpitalu psychiatrycznym

Pani/Pana: .....

córki/syna: .....

ur. .... w .....

rodzaj i numer dokumentu stwierdzającego tożsamość: .....

PESEL (jeżeli posiada) .....

zamieszkałej(-ego) w: .....

zapisanej(-ego) w księdze głównej pod numerem: .....

2. Pani/Pan ..... wyraził(a) zgodę na pozostanie w szpitalu psychiatrycznym.

3. Pobyt Pani/Pana ..... w szpitalu psychiatrycznym, w ocenie lekarza ....., jest celowy.

.....
(podpis i pieczęć kierownika podmiotu leczniczego)